

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național independent.

Apare: Miercuri, Vineri și Duminică.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:

Pe un an 24 cor., 6 luni 12., 3 luni 6 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe an 25 franci, 6 luni 13 franci, 3 luni 7 franci.

Abonamentele se plătesc înainte.

Redacția și administrația:

Strada Stefaniei Nr. 13.

Un număr costă 20 bani.

INSERȚIUNILE:

Un rind petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului coastă șirul de petit 50 bani.

Prenumeratiunile și inseratele se primesc la administrație, strada Stefaniei Nr. 13.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Cernăuț, 22 Febr. 1908.

În numărul 144 din 19 I. c. »Bukowiner Deutsche Zeitung«, organul »Asociației Germanilor din Bucovina« publică sub titlu: »Un atentat la organizația națională a Germanilor din Bucovina« un articol scris de deputatul germîn. Keschman, în care autorul critică atitudinea politică a unui anumit domn Widman, de felul său fost prefect și fost director al magistratului din Cernăuț și în care se ocupă și cu noi Romîni. Aserțiunile relative la ținuta politică a d-lui Wiedman nu ne împoartă de loc, deaceia și trecem la ordinea zilei. De o importanță mare pentru noi sînt însă pasajele, în cari dl Keschman se ocupă cu noi Romîni și în care d-sa zice între altele că: »Germanii trebuie prin aceasta să fie nimicîți . . . deoarece Romîni și Rutenii tind la o delăturare a elementului germîn în țară« și că: »Romîni vroiesc prin ajutorul partidului creștin-social să formeze din partea de mează zi a Bucovinei și din Transilvania o provincă mare romînească . . . contribuind astfel la realizarea ideii propăgandate de acest partid, anume la crearea imperiului »Austria mare«.

Nu am da acestei aserțiuni nici o importanță, dacă autorul ei n'ar fi chiar deputatul Keschman, prin urmare un bărbat, care în cercurile politice joacă un rol oareșcare. Și deoarece dl Keschman în polemica ce o poartă cu adversarii săi politici ne-a amestecat și pe noi, deie-ni d-sa voie, ca și noi la rîndul nostru să ne ocupăm puțin cu d-sa.

Din capul locului trebuie să respingem categoric reproșul la adresa noastră, că »noi Romîni am tînde la delăturarea elementului germîn în țară«, deoarece nu corespunde de loc adevărului. Și ne mirăm mult, că chiar dl Keschman, care a germîn născut și crescut la noi în țară, și care deci ne cunoaște pe noi de tot bine, s'a avîntat să trimbîțe în publicitate o astfel de aserțiune. Noi o zicem altfel. *Chiar nouă Romînilor are elementul germîn să ni mulțamească, că nu e încă delăturat din țară.* Nu-i vorbă; am recunoscut-o și o recunoaștem, că starea culturală, în care ne aflăm noi astăzi, avem s'o mulțamim Germanilor, cari la incorporarea țării noastre cătră imperiul austriac, s'au grăbit a ni face școli și a griji

astfel pentru creșterea unei progenituri școlite. Dar ei asta n'au făcut-o de dragul nostru, ci mai mult de dragul lor, căci slujbașii statului, aduși pentru administrația acestei provincii din provinciile germîne, aveau numaidecît lipsă de școli. Și pe lingă ei, am învățat și noi carte; dar am învățat-o, — nu în limba noastră — ci în limba lor, contribuind chiar direct la întărirea elementului germîn în țară. Dacă am fi primit noi din capul locului învățătură în limba noastră maternă, nu credem că ar mai exista astăzi mulți Germani prin țară. Limba de predare în mai toate școlile din țară este cea germînă; universitatea din Cernăuț e exclusiv germînă, căci chiar la facultatea teologică greco-orientală se predau obiecte în limba germînă.

Limba oficioasă la toate autoritățile e cea germînă, în scurt, totul e germînesc la noi, cu toate că față de 640 mii Romîni și Ruteni, în țară avem abia 60 mii Germani. Dacă noi, celelalte două popoare, ne-am uza de dreptul garantat nouă prin lege — de a ne folosi exclusiv de limba noastră maternă în toate afacerile noastre cu cele autorități, — limba germînă ar fi încurînd redusă la zero și prin urmare și elementul germîn delăturat. Dar tocmai nouă acest element are să ni mulțamească, că s'a întărit atît de tare, deoarece noi, chiar și în sinul familiilor noastre întrebuițăm limba germînă. Am avea de indus încă sute de exemple, cari dovedesc aserțiunea noastră, reducînd totodată aserțiunea d-lui Keschman la valoarea ei adevărată, la »un adevăr tendențios«; dar credem că ajung cele induse pînă acuma.

Sau poate să însemneze cultivarea limbei noastre și pronunțarea naționalismului nostru o delăturare a elementului germîn?

Tot așa de tendențioasă e și aserțiunea d-lui Keschman, relativ la planul nostru de a »forma cu ajutorul partidului creștin-social din partea de miazăzi a Bucovinei și din Transilvania o provincă mare, care să facă parte din »Gross-Österreich«.

Declarăm, că nici cînd n'am stat în nici o legătură cu partidul creștin-social și că nu i-am solicitat sprijinul în nici o afacere. Prin urmare nici n'am putut discuta asupra formării unei provincii mari,

compuse din Bucovina de miazăzi și din Transilvania. Dacă și unul din deputații, cari fac parte din clubul romîn parlamentar, dl Onciul, a fost încercat să lege oareșcari legături cu clubul creștin-social, nici clubul acesta, dar nici noi nu ne-am identificat cu ideile acestui deputat, ci le-am combătut, precum se poate vedea din numărul nostru 92 de dto 12/12 1907.

Scopul urmărit de dl Keschman cu aserțiunea asta nu poate să fie altul, decît să ne discrediteze în ochii cercurilor conducătoare din Viena. De iridentigști și dacoromaniști nu ne-a putut d-sa stigmatiza, deoarece atît în cercurile guvernamentale din loc, cit și la cele din Viena, loialitatea poporului romîn și dragostea sa pentru patrie, sînt prea bine cunoscute. De aceea a încercat măcar să ne prezinte ca »antiguvernamentali« ca astfel guvernul să aibă cuvînt a mai bate în noi. Și oare are dl Keschman vr'o cauza să se poarte astfel față de noi? Noi credem că nu! Binevoește d-le Keschman a-ți aduce aminte, că la alegerile trecute pentru senatul imperial, ai solicitat sprijinul nostru și în urma apelului adresat de noi în numărul nostru 31 din 25/4 1907, poporul romîn ți-a dat voturile sale, reușind numai astfel să fii ales. Dacă ai uitat aceasta, permite-ne să-ți aducem aminte și de promisiunile date și de voturile romînești, cu ajutorul cărora ai ajuns deputat și politician. »Der Mohr hat seine Arbeit getan, der Mohr kann gehen«, îți gîndești d-ta; dar noi îți zicem altfel: nici prin minte nu-ți trece, cit de curînd vei fi silit să soliceți sprijinul nostru din nou și atunci să n'o pășești, cum au pășit'o și alții, să nu primești refuzul bine meritat.

Quo usque...?

Sîntem cărăși necesități să dăm în vileag o faptă, comisă de comitetul țării, faptă, care într'adevăr e revoltătoare, căci documentează din nou aserțiunea noastră relativ la străvîrea averii țării prin acest for.

Am adus multe cazuri la cunoștință publică, cazuri, cari au fost în stare să agite spiritele celor cu tragere de inimă pentru nevoile țării

ranului nostru; dar un caz atît de revoltător, cum e cazul următor, nu credem să-l fi comis comitetul țării pînă acuma.

E vorba de o remunerațiune, pe care înainte de scurtă vreme a primit-o din fondul țării tînărul funcționar dela comitetul țării, dl Anton Zacher jun. Acest funcționar este de abia opt luni și jumătate aplicat în serviciul țării. Înainte de aplicarea sa în acest serviciu, d-sa fusese adjuncț pe la vr'o zece judecătoria din țară. În aceasta calitate, cu toată protecțiunea colosală, ce-o avuse, d-sa nu s'a putut valida, fact, pe care l'am ilucidat în unul din numerii noștri din anul trecut. Din serviciul statului d-sa, după cîtiva ani de funcțiune a fost eliminat, silit fiind să ceară pensia. Și este doară cunoscut că la stat penzionarea este îmbinată cu greutăți deosebit de mari; deci momentele, de cari a fost determinată administrația justiției de-al trimite pe acest funcționar tînăr în penzie, trebuie să fi fost de tot grave. Și acest barbat, care a fost incapace de-ași împlini datoriile sale, ce-i încumbau ca judecător, e primit cu toate acestea — deși numai provizor — imediat după trecerea sa în pensiuine, în serviciul țării și încă într'un rang mai mare, de cum îl avuse. Aici după 8½ luni devine definitiv și mai primește încă o remunerațiune de 700 cor.

Acei cari îl cunosc pe dl Zacher jun., că nu a fost în stare în viața întregă să presteze un lucru de Doamne-ajută, se vor mira de munificența comitetului țării, deoarece remunerațiuni se dau de regulă numai pentru »prestațiuni deosebite«. Și oare ce p»prestațiune deosebită« s'a putut aștepta dela dl Zacher? D-sa e un bărbat de societate, a petrecut'o în cîntări și jocuri și »Ce-ai deprins în tinerete, nu mai uiți la bătrînețe«. E oare posibil, că dl Zacher chiar acuma să fi prestat ceva deosebit? Sau poate dispune țara de capitaluri atît de mari, încît administratorii acestor capitaluri — d-nii

din comitetul țării — nu știu cum și unde să plaseze aceste capitaluri?

O lume întreagă știe, că țara are lipsă de bani și dl Zacher lipsă de dor de muncă. În serviciul țării sînt mulți alți funcționari, cari prestează înzecit ca dl Zacher, fără ca vre unu din ei să fi primit remunerațiune. Cauzele distribuirii unei remunerațiuni la mîna d-sale nu le înțelegem; dară înțelegem că o astfel de chiverniseală cu averea țării va aduce în curînd țara la prăpastie și răspunderea va cădea asupra aceluia, cari știu a chivernisi atît de bine. Aducem acest fact la cunoștința forurilor competente din Viena, cu rugarea, ca să binevoiască a cerceta cum se istrăvește averea bietului nostru țaran.

Deputatul nostru Dr. Constantin Isopescu-Grecul în parlament.

(Urmare).

Sub astfel de împrejurări e ușor de înțeles, că învățătorii cer o urcare a salarilor și că e datorința administrației de a li da o urcare. E clar, că aceasta urcare, în vederea celor descrise, trebuie să fie o urcare mare, dacă vom, ca ea să-și ajungă scopul: de a aduce o îmbunătățire în starea celor mai vajnici membri al corpului învățătoresc; legea relativ la sa'ările învățătoresți, care așteaptă sancționarea împărătească, nu corespunde pe deplin acestor condițiuni.

Dar dacă această lege nu rezolvă definitiv afacerea aceasta, ea totuși aduce multe îmbunătățiri. De aceea mă adresez către înaltul regim, precum am făcut-o mai adese, și de pe locul acesta, cu rugarea de a supune aceasta lege, cît se poate de degrabă spre sancționarea împărătească.

Referințele descrise și ciudate ale țării scot la iveală, că inspecționarea școlilor e combinată cu spese mari și greutatea nedescriptibile.

Inspectorii țării nu-și pot îndeplini datorințele de inspecțiune, ce li incumbă, deoarece timpul lor e consumat de lucrări de birou. Nu se poate nime îndoii, că prin detașarea de puteri auxiliare pentru lucrările de birou, inspectorii își vor pute împlini chemarea lor, inspecționarea școlilor. Aceasta se referă și la inspectorii școlari districtuali, cari în urma paușalilor de călătorie insuficiente sînt siliți a acoperi spesele călătoriilor din mijloacele lor proprii.

Referințele topografice ale țării și scumpetea trăsurilor urcă în Bucovina și se vede călătoriilor într'un mod, cum referential din ministerul de finanțe, care e deprins totul a restrînge, nici nu se visează.

Restrîngerea merge ușor, dar ea să ceri, ca inspectorul să plătească cheltuețile călătoriilor din pungă sa. care de regulă e goală, este o nedreptate.

De aceea cu greu îl poți la noi îndupleca pe un învățător, să primească postul unui inspector districtual; cu atît mai degrabă demisionează ei din aceste posturi, pentru-că un inspector conștiu de datorințele sale pierde mult.

Și acum cîteva observări la celelalte resorturi.

Mulțămîta capacității extraordinare și ochiului ager al actualului șef al poștelor din Bucovina, despre referințele acestui resort putem din punct de vedere local fi mulțămîți, pe de altă parte însă, trebuie să protestăm cu toată energia, contra încărcării fără margini a funcționarilor poștali și contra faptului că referințele de avancement sînt atît de mizerabile, atît la funcționarii de concept, cît și la cei de manipulațiune.

E într'adevăr încă neauzit, că în Cernăuț există un concepist cu 17 de servii, care de 9 ani stă în rangul unui concepist, și nu are auspicii să meargă înainte. (Auziți! auziți!)

Acest funcționar mi s'a descris ca un funcționar model și conștiu de datorințele sale, care are însă numai greșala, de a fi intrat într'un moment nepotrivit în serviciul poștal. Exemple de aceste aș pute induce cu sutele, dar timpul trece și eu trebuie să mă restring la aceea de a adresa Excelenței Sale d-lui ministru de comerț rugarea insistentă, a pune acestor referinți anormale cît de curînd capăt.

(Va urma).

„APARAREA NAȚIONALĂ“ ÎN ȚARA.

Din Cupca.

Onorată redacție!

În N-rul 6 din 6 Faur 1908 se rădică glas în organul democratic »V. P.« care trimbiță în lumea mare, că preotul și vornicul nostru ar fi contrari ai țărănimii, ar fi buni prieteni ai jidanilor, ar fi inimicii soc. »Arcașul« și »ai tuturor oamenilor de bine din acest sat«. Deoarece e notoric cunoscut, că în ochii »democraților« e orice persoană batjocurită, care nu se lasă purtată de nas și nu se aclimatisează părerilor lor, nu e de mirat că și aceste persoane, cari nu se supun orbiș dictaturii democratice, sînt trase în noroi, batjocurite și li se fac reproșuri ca cele din notița apărută în »V. P.« Cel ce a avut ocaziunea de a cunoaște pe preotul nostru G. Pojoga, a putut observa, că e un bărbat de un caracter firm, conștiu de chemarea sa, binevoitor păstorilor săi și stă totdeauna cu sfaț și faptă în ajutor poporenilor, și drept dovadă e cinștea și simpatiile, de cari se bucură D-Sa ca sfetnic comunal la toate păturile populațiunii, și nu ar fi în stare nici cel mai aprig contrar al d-sale să-i facă vre-un reproș de o ținută cum o zice »V. P.« informată dela cîțiva indivizi uitați de D-zeu, cari n'au altă țintă, decît a căuta toată mijloacele de a micșora vaza preotului înainte poporului. Adevărat, că preotul nu simpatizează cu prășcții satului, cari sînt vecinic în crîșmă și fac nesigur pasajul pe uliți. Și aceștia vroiesc să comandeze, aceștia zic că preotul nu e prieten al sătenilor (zi: potlogarilor!). Deoarece vornicul merge încă mînă în mînă cu cinștitul și vrednicul nostru preot, e încă nesuferit de bețivani și deoarece vornicul nu șede cu atari indivizi în crîșmă și li dă piper la mișei, apoi aceștia strigă că e dușman, că-i închide în criminal etc.

Ce privește atitudinea preotului și vornicului față de soc. »Arcașul« apoi e minciună că sînt contrari ai societății; adevărat e, că membri din societate au venit în conflict cu legea penală și or-

dinațiunile polițiale locale, provocînd scandal pe stradă. A provenit cazul chiar că un membru H....e în cercetare pentru călcarea §-ului 99 l. p. (Amerintare periculoasă). Toate cele zise în »V. P.« sînt scornituri tendențioase din partea unora, cari nu știu alta, decît a întărită asupra preotului și vornicului.

Și purtarea d-lui superior nu e loială, căci în loc să meargă mînă în mînă cu inteligența, s'a alăturat unei clici, căreia îi place mai mult a promova binele și interesele Scienilor corceșteni decît cele ale conaționaliilor săteni, căci la deschiderea băncii, dl superior a aranjat doară »jocul național« (rutean!) Krakowianka, cel mazuresc Katzenpolka, și a delectat urechile la auzul sunetelor muzicii siciane intonînd »Tam na hory«. Ce e drept, nici preotul nici vornicul n'a participat la tambalăul democratic al d-lui Cuparencu, poate de aceea se răsună acuma și batjocuresc în preot și vornic? Dacă unul nu participă la un tambalău unde străinii au avut majoritatea, apoi înseamnă aceasta că ești contrar al intereselor comunei? Părerii curat democratice! Astfel nu se scapă poporul, ci din contra ură și zavastie se implîntă în inimile sătenilor. Această situație critică avem a o aserie d-lui superior.

O scrisoare din cătănie.

Stimate d-le redactor!

Să mă ierți, că nu ți-am scris pînă acuma. Îți poți face o închipuire cum se preface omul, cînd se vede îmbrăcat în mondir împărătesc? Nu m'ai recunoaște mai mult. Greul cătăniei e exprimat de abinelea în fața-mi, pela o vreme de tot senină. Am și și îmbătrînit mi se pare, nu mai sînt punctul de atracție de odinioară pentru dudui și acest lucru îl constat cu durere mare.

Desvoltîndu-se astfel afacerile, ce-ți puteam scrie? Că nu mă mai cunosc singur pe mine, că mă îngrozesc de de mine, cînd imi reoglesc chipul în oglindă, că în fiecare trăsătură a feței mele marțiale, cetesc cite o comandă, cite o injurătură la adresa celui mai mic? M'am înăsprit rău. Nu mai pot arunca priviri de ale înfocate și cu mult înțăles la duduițele rumene, din contra, cred că de multe ori s'au spăriat de privirea-mi răboinică. Eri mi-am călcat pe inimă, am căutat să fiu omul vechiu de odinioară. Și mi-a succes!

M'am gătit ca o fată mare și arătînd ca scos din cutie am mers în seara de 6 c, într'o Joi, pe cînd în Cernăuț lumea rominească se resfăța la balul aranjat de soc. acad. »Junimea«, la concertul aranjat de »Reuniunea de muzică din Sibiu« în sala festivă a »Asociației«.

Mă cunoști ca cîntăreț slab, domnule redactor. Totdeauna am fost și sînt pentru armonie, dar armonia aceasta am căutat-o în trăsături de fețe de copilite. Și de astădată mi-am validat talentul și ți-oiu spune în ce fel.

Imi aduc aminte, că odată entuziasmat de un concert al »Armoniei«, m'am lăsat sedus să-l eternizez într'un foileton. Și eram mîndru de acest foileton, în care mi-am pus tot talentul meu literar. Am glorificat cîntăreți, cîntărețe și indeosebi o privitoare, care în acea vreme m'a fost cucerit. I-am asămănat negrul ochilor cu întunericul din inimă-mi și i-am desvălît tot dorul, care mă mistuia. Rezultatul a fos negativ. În loc să mă apropui, cu atît mai mult m'am despărțit de ea. Din motive necunoscute s'a supărat pe mine și orice încercare de împăciuire a rămas zădarnică. Astfel mi-am îngropat un ideal, l-am prohodit în tainele

inserării cu visurile mele. Din acea vreme m'am jurat să nu mai fac dări de seamă asupra concertelor, un jurămint, pe car nu-l pot ține.

Cine cunoaște viața de soldat, nu mă va condamna că-mi mai încerc odată norocul. Am așteptat cu neastimpăr acea sară, în care să admir frumoasele romințuțe din Sibiu și să-mi alin sufletul năcăjit în legănatul doinelor rominești.

Sînt frumoase romințuțele de aici, d-le redactor, frumoase ca garofițele. Și sînt așa draguțe, că fără răsîndire ți-ai jertfi neafîrnare și tot...

... Și am reprezentat țărișoara noastră la acest concert poporal, în care au predominat cînteccele noastre populare. Mai ușor nu te putea captiva decît ca doinele noastre. În ele se reoglesc traiul poporului nostru, teliul lui de a trăi și a înțelege viața. În cîntecul poporal zace toată durerea poporului românesc și bucuriile, cari le simte.

A fost foarte nimerit, că 5 din 11 cîntări executate au fost populare.

Am admirat la acest concert și talente neperitoare ale unui Muzicescu, Vidu, Dima etc. S'au executat și 2 compoziții de tot succese ale tinărului dirigent al corului A. Bena.

Dacă am numai cuvinte de laudă și mulțămire la reușita acestui concert, reproduc aceste cuvinte entuziasmul ascultătorilor. Poate că una din cauzele entuziasmului mare a fost și cauza, că decînd petrec aci, a fost acesta unicul concert ce s'a dat. În orice caz un păcat mare, că nu se repetă mai des. Căci cu cîntăreți și cîntărețe așa bune și cu un public așa mulțămitor și entuziast, s'ar putea procura multe sări frumoase ca cea din 6 Faur.

Și acum să trecem la concert. Frumoasa sală a cuprins între pereții ei cu greu lumea, ce s'a adunat.

Intr'un colț stăteam eu cu 2 camerazi. Stăteam în așteptarea concertului, cam iritați, fiindcă una dintre cîntărețe a știut să se domicilieze în inimă-mi. Din cauza ei am avut și nițică ceartă cu un prieten, care imi făcea concurență și pe care n'o puteam admite ca om pe cale să cază în mrejele dragostei.

În stînga mea ședeau un doctor și făcea notițe pentru o dare de samă. Li făcusem mai demult cunoștința și-i cerui relații asupra părții publicului, care se numește fără deosebire »frumos«. Ca cunoscător și admirator vechiu al acestui gen, mă lămurii asupra fiecăreia, adăogînd și comontariile necesare.

Discuția ne-o curmă camaradul din dreapta-mi, care, observînd că dudui, pe care și-a pus ochiul nu prea înțelege »arta cochetării« și se dedică noauă, rugîndu l pe »dl doctor« să-i arete pe »Triteanca«. S'a vorbit mult de duosul ei glas și ardeam și eu de nerăbdare s'o cunosc.

În sfîrșit ni se curmă curiositatea. Membrii »Reuniunii« pășiră pe podiul din față-ne, întreprîndu-ne cu grai viu frumosul »concert bisericesc« a lui Muzicescu.

— »O vezi pe dama din mijloc cu buchetul de flori pe piept? O vezi? Aia e d-na Tritean, fărnicătoare cîntăreată. Lasă numai să înceapă a cînta și apoi îi vei cunoaște darurile«.

Și i le-am cunoscut pe deplin. Daruri, cari te fac să fii mai presus decît ceilalți muritori, cari te fac punctul de atracție pentru toți! Din gura cîntăreței iasă melodia și mai frumoasă la iveală. Cîntecul e moale, dulce și duce la inimă. Te cuprinde un fior cald la auzul lui, ca și cînd ai simți la ureche suflul cald al fetei, ce ți-i dragă.

Cind a cîntat »Da ce nu-mi vii«, m'a cuprins un dor vag, dorul după mindra lăsată pe mîna altuia, căci ca om pățit nu mă pot încere în credința femeiască. Din cauza aceasta a fost dublă tristețea, ce m'a fost cuprins. O doream atît de mult, incît aș fi jertfit și șarja de caporal - ce-o să vină - pentru o privire dulce din ochii ei.

M'am mîngîiat însă ușor, observînd între cîntărețe o »Dorină«, care de 2 săptămîni e vina, că dorm neliniștit. I-am trimis săgeți fulgerătoare din ochii mei și dînsa observîndu-mă, și-a coborît privirea ca o căprioară vulnerată. O izbîndă neașteptată, contra tuturor tacticilor militare. (lf.)

(Va urma.)

O faptă națională a marelui naționalist și stîlp al »Voinței poporului«, Orest Dlujanschi.

Pe ziua de 18 Faur a. c. era convocată o adunare extraordinară a »Internatului român din Sirete« cu următoarea ordine de zi: 1. Cumpărarea unei zidiri pentru internat mai încăpător și 2. Eventuale.

Toți membrii internatului, de departe și de aproape, în frunte cu venerabilul și neobositul mecenat Ioan Hostiuc, protopopul decanatului Sirete, au venit la ședință, numai dl Oreste Dlujanschi Lețu Alexandri, casarul internatului, care ar trebui să fie față și să deie raport despre starea casei. Trimite știrea prin un alt membru, că »n'are cînd«. »E împiedecat să participe«, pecînd d-lui se primblă demonstrativ umăr la umăr cu un ovreu, — dacă nu era cumva elevul său Grünstein din Mihăleni — pe dinaintea cabinetului Renașterea«, unde se ținea ședință și-și bate joc de toți într'un chip curat democratic, zădărnîcind intențiile lor bune și salvatoare de neam.

Apoi vîzînd, că un membru a eșit afară să-l poftescă la ședință, stimabilul Oreste Dlujanschi zice că s'a urcat de grabă într'o trăsură cu tovarășul său și a șters putnica la Mihăleni.

Aceste, numai spre știință celor, ce încă nu-l cunosc.

Alt măhnit.

Dela frații din Ardeal.

Turbă ziarele maghiare și crapă de minie, că cercurile vieneze încurajează societatea »Verein zur Erhaltung des Deutschtums in Ungarn«, care a pus la 20 l. c. în execuție piesa teatrală »Der Königsrichter« în Raimundtheater din Viena. Caracterul piesei arată loialitatea fidelă a Sașilor din Ardeal către Impărat și deosește pe Unguri.

Piesa a fost jucată de studenți universitari din Austria, Ungaria și Ardeal și reprezintă o întîmplare a mișcării din anii 70 cînd Ungurii au răpit drepturile străbune ale acestora, ce le aveau de 700 ani. Veritul curat al acestei reprezentări a fost destinat societății susamintite.

*

În congregațiunea extraordinară a comitatului Arad s'a produs, cu ocaziunea desbaterii proiectului de 1½% adaos la darea comunală, între centele Károlyi Gyula și avocatul Iustin Marsieu o enormă gălăgie, acest din urmă acuzînd pe fișpan că tolerează în sinul funcționarilor săi persoane, cari se fac vinovați de falsificațiuni de acte și delapidări de bani publici și că în loc să-i dea pe mîna justiției, îi trimite în penziune. Cu greu s'a aplanat conflictul și dacă nu

intervenea Dr. Suci și alții, putea ușor să degeneze în bătaie.

*

O curioasă întîmplare a unui ofițer de huzari din reg. 13 din Iász-kun, pasioanează publicul din Ungaria, de care se vorbește mereu și se va vorbi încă mult timp. E vorba de sublocotenentul Aladár Stolniczky, care se vede treaba, că nu se prea putea împăca cu panzul și luxul ce starea lui de ofițer i-o oferise, căci numitul într'o bună zi a toamnei trecute se hotărîse să-și depuie domnia și cu aceasta și porto-epeul cu ciucurași de aur și să se apuce de altceva, mai puțin scriitor decît steluțele și pintenii, cari de altcum îl prindeau de minune. Fără să stea mult pe gînduri, sublocotenentul din chestie demisionă din armată și intră ca învățăcel într'o măcelărie mare din Budapesta. După trei luni de elevie, fostul ofițer, depune examenul de uenic înaintea unei comisiuni și reușește a fi avansat la rangul de calfă. Astăzi ex-ofițerul de huzari — dupăcum anunță ziarele din capitală — își are măcelăria sa proprie pe str. Rigo Nr. 10, unde-și exercită noua carieră spre mulțumirea-i desevisită. Astfel se prețuesc meseriile în ziua de astăzi.

Tra-cău.

Știri locale și din țară.

Jubileu de 60 ani de domnie al Maj. Sale. Pregătiri mari și extraordinare se fac în toată Austria și din toate părțile se fac donațiuni și fundațiuni pentru sărbătorirea jubileului Impăratului. Zilele acestea președintele unei fabrici de celuloză din Hallein (Salzburg) a donat 60000 coroane comunei pentru clădirea unui asil de bolnavi și reconvalescenți, iar însăși societatea pe acții a amintitei fabrici a votat 60.000 coroane pentru acelaș scop. Pot dona cît de mult aceste societăți pe acții, căci dezvoltarea cea mare și-au luat-o numai sub domnirea Impăratului Francisc Iosif.

Personalii. Șeful direcțiunii poștale din Bucovina, directorul sup. dl C. Kostrouch, a plecat cu ziua de Vineri la Viena în afaceri oficiale.

Nnmiri. D-nii prof. univ. Dr. Vasile Tarnavski, prof. gimn. I. Chelariu, vicar. protopresv. D. Dan, din Straja, E. Sbierra din Vatra-Dornei, D. Constantinovici din Pojorita, G. Costaș din Camenca și exarch T. Iliuț din Arborea, au fost numiți de protopresvifer, ear d-nii purohi Grigori Hoștiuc din Roșă, Teodor Polonic din Satulmare au fost denumiți de vicari protopresviterali. Sintem veseli a putea transmite tuturor acestor vrednici bărbali felicitări cordiale.

Primarul Dr. Lueger, care se afla în Loveana, merge cu sănătatea sa spre bine.

Decorare. Șeful direcțiunii căilor ferate din Bucovina, consilierul guvernial dl Dr. Victor Hniday, a fost decorat de către M. S. Impăratul cu »ordinul coroanei de fier cl. III«. Ne grăbim a-i trimite vrednicului șef al căilor ferate cele mai sincere felicitări la această înaltă decorațiune, regretînd totodată, că știrea adusă de noi despre trecerea în minister s'a confirmat. Nu ne îndoim însă, că și cealaltă știre, relativ la demnitatea d-sale de consilier aulic, se va confirma în curînd.

Pentru serata mascată, care se va aranja de un comitet de tineri funcționari romîni din Cernăuț, în sala »Armoniei« din palatul național (piața principală Nr. 3), Simbătă în 29 Faur st. n. a. c., se vor vinde biletele de intrare în localitățile »Armoniei« din palatul național etajul I Joi și Vineri în 27 și 28 Faur a. c. între oarele 5—7 seara și Simbătă, în ziua seratei tot acolo, între oarele 3—5 p. m. În sara petrecerii bilete de intrare nu se vor vinde, în interesul bineînțeleș al publicului participant, decît doară în cazuri de tot excepționale. La cumpărarea biletelor cumpărătorii se vor legitima cu

învitățile primite, ear în sara petrecerii intrarea în sală va fi permisă, în vederea obligamîntului absolut pentru dansatoare și dansatori de a veni mascați numai în urma legitimării cu învitatea și biletul de intrare și în urma demascării înaintea unei comisiuni de dame pentu dame și de domni pentru domni. În fine mai accentuăm, că alegșrea toaletei (de soaree, de stradă, costum etc.) rămîne la discreția partioipanților.

Dela căile ferate. Cu începere dela 1 Aprilie a. c. halta Tisoviț dintre stațiunile căilor ferate bucovinene Panca și Slobozia-Comareștilor se va închide pentru prezentarea de mărfuri, remînd deschisă numai pentru traficul personal.

Convenția comercială austro-sîrbă. Convențiunea comercială cu Austria a fost primită la Belgrad cu entuziasm de deputații guvernamentali. Deputații din opoziție, însă, după citirea textului convenției, au strigat cu ironie: »Trăiască Austria«.

Serată cu dans. Societățile »Internatul de băieți romîni ort.-or. din Rădăuț« și »Cubul român«, aranjează Marti la 3 Martie st. n. a. c. în sala »Deutsches Haus« din Rădăuț o serată cu dans. Serata va începe cu o seziătoare literar-declamatorie-muzicală, la care vor coopera onor. soc. acad. din Cernăuț »Academia ortodoxă« și »Junimea«. Începutul la 8 oare și jum. sara. Intrarea 3 coroane de persoană.

Alegerile pentru dieta din Tirol au avut pentru partidul creștin-social un succes strălucit; pe toate liniile au învins.

Cutremur de pămînt. Miercuri noaptea cătră oarele 10¼ s'a simțit în întreaga Viena un cutremur de pămînt puternic, care a cînzat și citeva stricăciuni. Mai multe aogeaguri s'au surpat, ear multe tavanuri au crăpat. În întreaga Viena acest accident a produs o ponică colosală.

O faptă vrednică de laudă. Pe Marti în 18 l. c. a fost conchemată la Viena, în restaurantul G. David VII, Spiegelg. 1, o adunare a romînilor din Viena, cu scopul de a lua măsuri energice pentru eluaptarea unei universități romînești în Cernăuț, respect. a unor catedre cu limba de propunere romînească la universitatea deja existentă. Cu toate că știrea aceasta am primit-o abia înaintea de două zile, nu vom întirzia a da raport detaliat asupra acestei adunări.

Invitare. Filiala Soc. Școala Romînă din Suceava în Cernăuț, va ține adunarea sa generală ordinară Duminică în 23 Faur a. c. la oarele 11 a. m. în Palatul Național. Oordinea de zi: 1. Raportul comitetului. 2. Alegerea comitetului și 3. Eventuale.

Medicale. Dr. Edmund Krämer fostul medic secundar al spitalului public vienez s'a așezat, după o praxă de mai mulți ani la spital, între aceste după o specializare de doi ani în clinica consilierului aulic Schauta, ca medic de dame în Cernăuț, strada domnească Nr. 10, I. etaj.

Știri din lume.

»Tribuna Romînă.« Sub titlul acesta a apărut în București un nou ziar zilnic. Direcțiunea ziarului va fi, după cum se arată și în titlul său, a unui ziar independent. Urăm nouului confrate viață lungă și izbîndă.

Condamnarea unui »agitator«. Curtea cu jurați din Pojun a condamnat zilele trecute pe preotul slovac Sandof E. pentru »preamărirea« martirului slovac Juriga într'un articol al ziarului »Ludove Noviny« la 2 luni închisoare ordinară.

Complotul din Madrid. Poliția se află pe urmele unui vast complot îndreptat contra vieții regelui Alfonso. De curînd, cînd reglele Alfons a plecat dela Sevilla la Cordova, un necunoscut a aruncat asupra trenului regal o cutie de tînichea, împlută cu materii explozibile. Din fericire atentatul n'a reușit. Atentatorul fiind arestat, s'au găsit la dînsul o serie de scrisori și acte compromițătoare, din cari s'au putut stabili firile unui vast complot care urmărește asasinarea regelui Spaniei

cu ori ce preț. Poliția a arestat la poșta centrală din Madrid, pe un individ care voia să ridice niște scrisori dela poste-restante. Într'una din aceste scrisori se insista asupra faptului, că de vreme ce primul atentat n'a reușit, să se încerce numai decit și cît mai curînd un al doilea. Individul arestat a declarat, că nu are nici o cunoștință de acest complot și că a fost trimis de un străin ca să ridice scrisorile dela poștă. Poliția continuă cercetările în cel mai strict secret. Știrea a produs mare costernare în toată Spania.

Invitare

la adunarea generală ordinară a insoțirii de păstrare și credit pentru Crainicești, i. r. c. g. n., care va afla loc Duminică în 8 Martie 1908 la 2 oare după amiază-zî în localul școalei populare din loc.

Ordinea zilei:

1. Raportul directorului despre starea insoțirii și despre activitatea direcțiunii.
2. Propunerea consiliului de controlă relativ la raportul gestiunii, la încheierea conturilor și bilanțul pentru anul 1907, la absolutoriul direcțiunii, al visternicului și al consiliului de controlă, și la întrebunțarea profitului.
3. Schimbarea ș-lui 65 din statute așa ca plata intereselor pentru împrumuturi acordate să se efeptuească anticipativ.
4. Fixarea procentelor pentru împrumuturi acordate.
5. Alegerea visternicului pentru anul administrativ 1908 și fixarea remunerațiunii acestuia.

Încheierea conturilor stau la directoriul insoțirii, spre a lua privire în ele.

Crainicești, în 22 Faur 1908.

Mihai Percec,
director.

Bibliografie.

A apărut:

»Lucafăru« Nr. 3 cu următorul sumar: Mihail Sadoveanu: La paisprezece ani. — C. Ardeleanu: Un glas, (poezie). — I. Agârbiceanu: Semnele unei vieți. — Maria Cunțan: Cobzarul (poezie). — Nicolae Brătianu: Mamei (poezie). — Victor Eftimiu: Cărbunarii din Elimba. — O. C. T.: Din lit. străină: Cuibul de Vultur de Björnstjerne Björnson. — O. Goga: În liniștea amurgului (poezie după A. Petöfi). — O. de Cozmutza: Scrisori din Paris. — Cronică: † Gr. Sima al lui Ion; »Șezătorile literare«; Din Germania; Reviste și ziare; Poșta administrației. — Ilustrațiuni: Carpeaux: Bustul lui Alex. Damas. — Boutet de Monvel: Vara pe malul Teinei. — Boutet de Monvel: Iarna pe malul Seinei. — Boutet de Monvel: La »cocodette«! — Brîncuș: Brustul unui copil. — Brîncuș: Bustul unui tînar. — Brîncuș: Bustul unui tînar. — Școala de adulți din Brad.

Mulțămite publice.

La petrecerea societății »Filiala doamnelor romine« din Sirete aranjată în ziua de anul nou, au binevoit a suprasolvi următorii stimați domni:

Dr. Vameș, Mihăleni 20 franci; director Mihai Cușniruc 6 cor.; paroh Vasiloșchi 2 cor.; paroh Mihai Percec 6 cor. director Dym 2 cor.; prefect I. Bohosi-evici 8 cor.; comisar Kesseldorf 2 cor.; inv. sup. Clain 1 cor.; avocat Blaustein 8 cor.; comisar Șveitșer 2 cor. și paroh Eugen Seritean 10 cor.

Pentru aceste marînimoase suprasolviri comitetul societății se simte plăcut îndătorit, a aduce pe calea aceasta onorațiilor donatori cele mai sincere mulțămite.

Pentru comitet:

Catarina Gramatovici, prezidență.

Repertoarul teatrului.

(Dela 24 Faur—1 Mart).

Luni „Der Bettelstudent“, Marți „Die Erute“, Miercuri pentru ultima dată „Die Zauberflöte“, Joi „Die verkaufte Braut“, Vineri „Tausend und eine Nacht“, Sâmbătă „Die Herren von Maxim“ Duminică „Lumpaci vagabundus“ cu concert.

Poșta redacției.

Sta Tistul Storjineț. Am primit prea târziu; se va publica în numărul viitor. Salutări.

D-lui N. Botez și d-rei V. B. Uidești. Sosit pre târziu pentru numărul prezent; săptămâna viitoare.

Tuturor, cari s'au anunțat la festivalul din Viena. Informațiuni detaliate vor urma prin gazetă.

Răspinșiți
„Apărarea Națională“.

Știre ultimă.**Un răspuns potrivit.**

Agitația circiumarilor contra noului proiect de lege relativ la monopolul alcoolului e cunoscută.

Zilele trecute s'a prezentat la ministrul de finanțe, dl Costinescu o delegație de circiunari cu scopul să-l determineze de a-și retrage proiectul. La avorbirea respectivului delegat dl Costinescu a răspuns: »Asta nu se poate! N'am trăit eu pînă la 63 de ani ca să-mi văd retrasă o reformă asupra căreia am cugetat și muncit și pe care o cred că va fi pentru binele țării«. Atunci un delegat dela Focșani a răspuns: »Apoi d-le ministru, dacă nu retrageți proiectul, nici noi nu încetăm cu acțiunea!« Ministrul de finanțe s'a înervat la auzul acestor

cuvinte, considerîndu le ca o amenințare și eată ce le-a declarat: „Dacă D-Voastră ne amenințați cu desordinea, avem să procedăm altfel. Pentru păstrarea ordinii și liniștei în stat, d-voastră știți bine că cu inima singerindă am tras în nenorocirii de țărani, ale căror suferinți și nedreptăți știam că i a rescolat. Nu vom sta dar la îndoială să tragem și în circiunari!“ »Dacă nu ne-a fost frică de proprietari, — a continuat dl Costinescu — adevă de acei, cărora constituția le-a dat toate puterile în țara aceasta, și le-am dat o lege de tocmeli agricole care nu le convenea, apoi nu vom lua măsuri în privința d-voastre, cînd se impune o asemenea reformă?«

Apropiindu-se prima luni, rugăm pe onorații noștri abonați, cari n'au răspuns încă la apelul

nostru, să binevoiască a-și achita numaidecît restanțele pe abonament, căci de altminterlea sîntem nevoiți a sista trimiterea ziarului și în cele din urmă și apariția jurnalului, care luptă cu datoriile foarte mari. Ca să poată fiecare din onorații noștri abonați judeca cum stăm, ținem de datorință a le comunica, că din întreg numărul lor, aproape $\frac{2}{3}$ n'au solvit pe sama abonamentului din 1 Octomvre 1906 pînă astăzi încă nici un ban, cu toate că majoritatea lor e materialmente foarte bine situată.

Apelăm înc'odată și la frații noștri de peste hotare, cărora li s'au expedit deja apelurile, să ne răspundă cît mai în grabă.

Prăvălia B. Baltinester iun., Cernăuț

Fondată la 1873

Strada Enzenberg Nr. 3.

Telefon Nr. 301

Unicul depou de păpușării F. L. Popper, Chrudim; Anton Capek, Viena; de pălării I. Heinrich Ita, Viena; Iosif Pichler și fii, Graz; pentru argintării de Alpaka și China: W. Bachmann & Co., Viena.

Preturi moderate pentru blăni și mărfuri de iarnă de tot felul. Cușme de blană pentru domni, persiane, sealschin, nutria, cușme de stofă pentru domni, cușme de lină pentru dame la patinat. Albituri veritabile pentru vînători. Chenille de Echarp și postavuri, cușme de lină, colțuni, mușchete, încălzitori pentru pîntece, genunchi, puls și pulpe la picioare, gemandane pentru călătorie, necessaire pentru călătorie și cusut. Albumuri și casete, mărfuri de piele, Tașcuțe portative pentru dame, oglinzi portative și pentru toaletă, utenzilii de scris, fumat și garnituri. Bețe de primblare cu sau fără argint, bumbi pentru mașșeșete și gulere.

Modele cele mai solide mai frumoase și mai noue de papuci pentru dame, domni și copii. Galoși și șușoni, cele mai bune fabricate.

Pentru dame: papuci eleganți pentru bal, vînturari feleurii, batist și matasă, colțuni de matasă și crep, sădea și ajour, mănuși de piele, boas din pene de struț și marabout, cele mai moderne mătăsuri, echarps, colanele cele mai noue, obiecte pentru împodobirea părului.

Pentru domni: Papuci jumătăți de feliul cel mai elegant, jobenuri și elacuri după fasonul cel mai nou, colțuni, crep colorii de modă, mănuși după fabricatele cele mai fine, Căncși batist, pique, gulere, mașșete, cravăți, batiste de matasă și stoă.

Cele mai fine parfumuri franzuzești și englezești. Perii de cap, strale și dinți.

Palarii de mătăsă. — Cele mai frumoase cravate englezești și vieneze.

Puști de vînătorie' Tașci, gamașe, minecare, scaune purtărețe, munițiuni etc. etc.

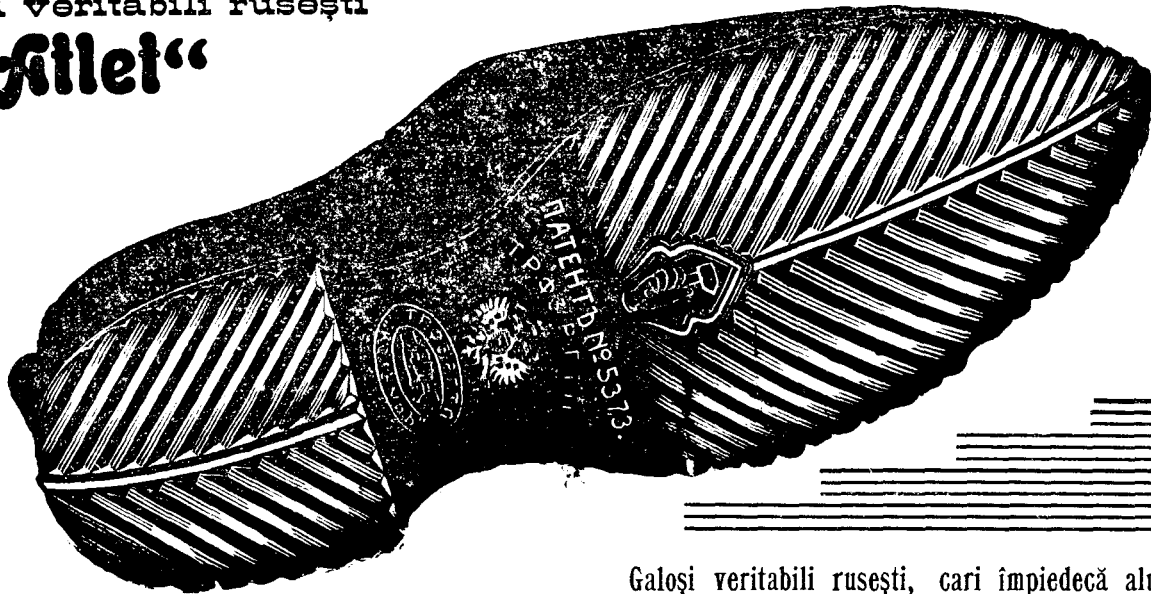
Săniuțe, sistem rodel; la aceste cepițe, gamașe și mănuși.

Atențiune!

Galoși veritabili rusești

„Atlet“

Garantie deplină pentru
cvalitate și durabilitate.

Galoși veritabili rusești, cari împiedecă alunecatul.
Patente N-rii: 6888, 8020, 18564, 5373, 3422, 2374, 18597.

Cereți pretutindeni numai galoși „Atlet“

Se pot afla la firmele:

B. Baltinester.

Gottesmann & Nadel.

Pîne estină

0 pîne de secară calitatea primă în greutatea de 1 chil. și 40 g. se vinde la

Jernbach

Piața Elisavetei Nr. 1, strada Rusească Nr. 53 și în toate filialele.

Medic pentru dame

Dr. Edmund Krämer

foșt medic secundar la clinica consilierului aulic Schauta de la spitalul public din Viena

ordinează dela 2 $\frac{1}{2}$ pînă la 5 oare după am.

Cernăuți,

strada domnească Nr. 10, I. etaj.